

University of Groningen

Determiner logic or the grammar of the np

Mey, Jacob de

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
1990

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Mey, J. D. (1990). *Determiner logic or the grammar of the np*. s.n.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

SAMENVATTING

1. Het doel van dit onderzoek

Sinds de opkomst van de transformationeel-generatieve taaltheorie is het gebruikelijk om uit te gaan van het idee dat de syntaxis autonoom is. Hoewel het begrip 'de autonomie van de syntaxis' niet expliciet is gedefinieerd, komt het erop neer dat de grammatika gebaseerd wordt op de syntaxis inplaats van op enig andere komponent van de grammatika. Een syntactisch gebaseerde grammatika past in een taaltheorie waarbinnen het kennen van syntactische structuren essentieel is voor het kennen van het 'wezen' van de taal. Wezenlijk voor taal is datgene wat universeel is, dat wil zeggen, wat alle talen gemeenschappelijk hebben. Grammatikale theorieën die gebaseerd zijn op de syntaxis zijn erop uit om bepaalde vormkenmerken van talen als universeel aan te wijzen.

Op soortgelijke wijze kunnen we ook uitgaan van een taaltheorie waarbinnen betekenissen wezenlijk zijn voor taal. Het doel van een dergelijke taaltheorie is de analyse van betekenisstructuren. Het doel van het onderhavige onderzoek was dan ook te weten te komen hoe de theorie der grammatika eruit komt te zien als het uitgangspunt is dat de grammatika semantisch gebaseerd is.

Een heel belangrijk punt hierbij is het volgende. Het is gebruikelijk om de grammatika in te delen in komponenten. Zo is er dan binnen de grammatika onder meer sprake van een syntactische en een semantische komponent. Een dergelijk indeling ligt voor de hand en we nemen die ook over. Maar de termen 'syntactisch gebaseerde grammatika' en 'semantisch gebaseerde grammatika' zijn heel duidelijk niet bedoeld als onschuldige synoniemen van 'syntactische komponent' en 'semantische komponent'. Een semantisch gebaseerde grammatika kent net als de syntactisch gebaseerde zowel een syntactische als een semantische komponent. Het gaat om een heel principiële keuze tussen twee verschillende opvattingen over wat een grammatika van natuurlijke talen precies is. Er is een reeks van konsekventies verbonden met een keuze voor één van de twee standpunten.

In dit boek wordt gekozen voor een semantisch gebaseerde grammatika. Dit uitgangspunt is niet bedoeld als een dogma. In de wetenschap behoort men uitgangspunten te kiezen en te doordenken. Wat belangrijk is is hoever men er mee kan komen.

Hoewel de wetenschap leeft bij de gratie van de geboekte resultaten hebben interessante uitgangspunten een intrinsieke waarde. Ook al zouden de resultaten tegenvallen, dan nog kan het van belang zijn althans een begin gemaakt te hebben met de uitwerking.

2. 'Zinsgrammatika', 'NP-grammatika' en 'determinator logika'

Grammatika is altijd al in eerste instantie beschrijving van zinsstructuur geweest, en dan speciaal van de structuur van deklaratieve zinnen. Dat geldt ook voor dit boek. In dit opzicht kan de titel 'Determinator logika of de grammatika van de NP' misleidend zijn. Noch de term 'determinator-logika' noch de term 'NP-grammatika' is geheel synoniem met de term 'zinsgrammatika'. We komen daar uitvoeriger op terug in sectie 9. Niettemin gebruiken we beide termen, en met name de eerste, als aanduiding voor de grammatika die we in dit boek ontwikkelen.

De term 'determinator logika' is bedoeld als een nieuwe naam voor wat gemeenlijk de 'theorie van de gegeneraliseerde kwantoren' (in het Engels 'generalized quantifiers', afgekort: GQ) wordt genoemd. Dit is een wat logge benaming die op zichzelf al onhandig is. Het gaat echter om meer dan een terminologische kwestie.

Op de term 'determinator logika' gaan we in sectie 4 verder uitvoeriger in. Hier eerst iets over de term NP-grammatika.

Onder bepaalde assumpties (waarover de volgende alinea handelt) is NP-grammatika zinsgrammatika. Het is zinvol om de grammatika van de NP zoals hier in de titel gebeurt centraal te stellen omdat de theorie der grammatika die hier ontwikkeld zal worden met name in de analyse van NPs afwijkt van wat gangbaar is in de linguïstische literatuur. De beste parafrase voor de term 'NP-grammatika' in de titel zou dan ook zijn: 'De korrekte behandeling van NPs in de grammatika's van natuurlijke talen', dus als een referentie aan Montague's artikel 'The proper treatment of quantification in ordinary English'.

De assumpties waarnaar zojuist werd verwezen zijn de volgende. We nemen aan dat

- 1 een zin voornamelijk bestaat uit Vs, NPs en PPs
- 2 er geen wezenlijk verschil is in betekenisstructuur tussen NPs en PPs (zie voor de functie van preposities Hoofdstuk Tien)
- 3 nomina en verba hetzelfde soort betekenissen hebben, nl. verzamelingen van individuen

3. 'Thing-splitting'

Het uitgangspunt dat het 'thing splitting' is (1947) die opgemerkt spektieven kunnen be- sen. We kunnen werk of, anderzijds, hetzij a den gaat, of als relati Zinnen 'gaan over' in Reichenbach 'thing-s

Wij beperken on realizeren dat de bep de formele semantie voornamelijk opgeleg tenissen.

4. Determinator

Binnen de NP-gram we 'NP-grammatika' determinator versta woordgroep een NP nisdragende (!) dete zekere typen persoo

Er zijn overigens goed zichtbaar is zo toch als bestaande 'ding': dat wil zegge mens'. En analoog zekere vormen van

Zoals de term 'natuurlijke talen' en 'term natuurlijk ruim element van de zin.

De determinato